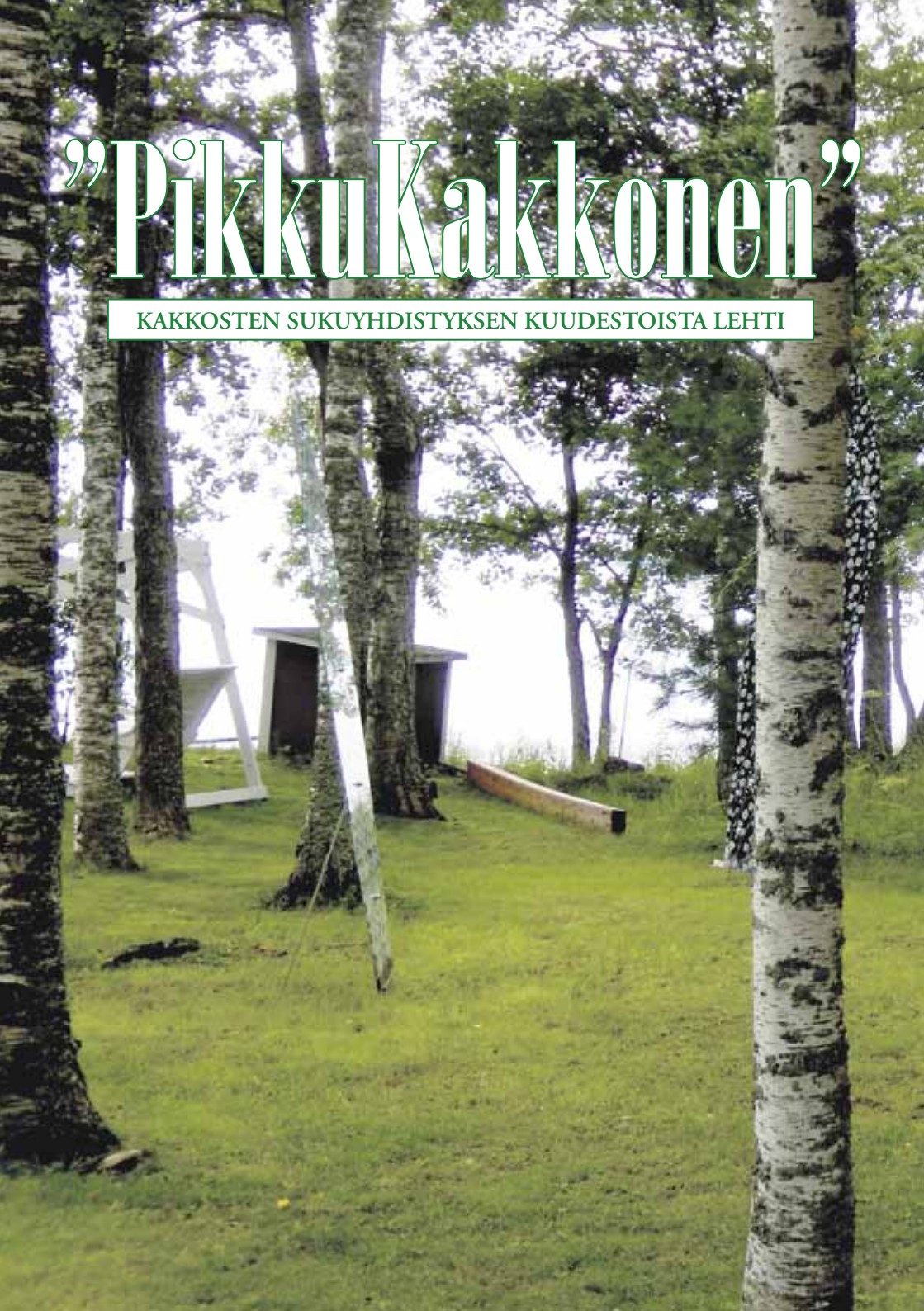

”PikkuKakkonen”

KAKKOSTEN SUKUYHDISTYKSEN KUUDESTOISTA LEHTI

Hyvät sukulaiset

Mulonniemessä heinäkuun lopulla vietettyyn sukutapaamiseen saapui ennätysmäärä osallistujia eli 88. Ensikertalaisia oli lähes puolet joukosta. Tapaamisen vieraanvaraisena isäntäpäparina toimi Kyösti puolisonsa Juliannan kanssa. Lämmin kiitos vielä kerran siitä heille.

Varsinaisessa kokouksessa käsiteltiin sääntömääräiset asiat. Käsiteltiin ja hyväksyttiin tilinpäätös vuodelta 2015 sekä vuoden 2016 talousarvio. Hallitus jatkaa samalla kokoonpanolla, eli puheenjohtajana Eero Kakkonen sekä jäseninä Eero Autere, Jani Kakkonen, Jouni Kakkonen, Kyösti Kakkonen ja Raija Vassinen. Tapaamisen musiikillisesta puolesta vastasivat harmonikkataiteilijat isä ja poika Jari ja Jere Rouvinen Joensuusta. Tällä kertaa myös lapsille oli järjestetty ohjelmaa Raija Vassisen toimesta.

Tässä PikkuKakkosessa alkavat Raakel Susinevan muistelot. Muisteloita riittääkin useampaan numeroon. Kiitoksia jälleen Maariteille Knuutila ja Lehtihaara lehtemme toimitetuista jutuista.

Alkukesästä odottelin innokkaana marjojen kypsymistä. Kylläpä niitä sitten kypsyykin, ainakin Kangasniemellä. Mustikkaa, vadelmaa ja varsinkin puolukkaa tuli lähes ennätysmäärä. Selkä oli ajoittain kovalla koetuksella marjasatoa korjatessa. ”Kyllä minä niin mieleni pahoitin”, kun kaikkea ei jaksanut eikä ennättänyt poimia. Suomessa jääkin vuosittain satoja miljoonia kiloja marjoja metsiin mätänemään. Rahaksi muutettuna se tietää eräidenkin miljoonien menetystä. Suomen puhtaat marjat ovatkin olleet kyttyä vientituotetta.

Viimeisten kyselyiden mukaan kuluttajien luottamus Suomen talouteen on noussut selvästi edellisestä vuodesta. Myös työttömyys on kääntynyt laskuun. Näiden positiivisten uutisten myötä onkin mukava toivottaa teille

Hyvää Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta 2017

Eero

Ajankohtaista

Kunniajäsen nro 1

Kyösti Kakkosen täyttäessä 60-vuotta, sukuyhdistyksen hallitus päätti kutsua hänet yhdistyksen 1. kunniajäseneksi

Iiu Susirajalle näyttely New Yorkiin

Kuvataiteilija Iiu Susirajan (sukutaulu 425) yksityisnäyttely on avattu Ramiken Crucible-galleriassa New Yorkissa. What AM I? -niminen näyttely esittelee valikoiman Iiun valokuvia ja videoteoksia.

Sukukirja IsoKakkonen I

Sukukirjoja on jäljellä 9 kappaletta.

Kirjan hinta on 135 euroa/kpl plus postituskulut.

Tilauksia vastaanottavat:

Leena Kakkonen

puh 050 3728 622, sähköposti leenam.kakkonen@elisanet.fi

Eero Kakkonen

puh 0400 679 328, sähköposti eero.kakkonen@elisanet.fi

Isännän viiri

Isännän viirejä on jäljellä 8 kappaletta. Niitä voi myös tilata yllä mainituilta henkilöiltä hintaan 75 euroa/kpl plus postituskulut.

Muutokset ja lisäykset sukutietoihin

Muutokset ja lisätiedot voi lähettää osoitteeseen:

Jouni Kakkonen, Läntinen Pitkäkatu 20 C 40, 20100 Turku

jouni.ju.kakkonen@luukku.com

Muutokset jäsenrekisteriin

Muistathan ilmoittaa mahdolliset osoite yms. muutokset Leena Kakkoselle.

Ihmiskohtaloita & lehdistöpolemiikkia

Vuonna 1957 irtain esine nimeltä pesukone maksoi Suomessa 33 500 markkaa. UPO oli ylivoimaisesti myydyin pesukone. UPO-sateenkaarisarjassa valmistettiin neljän eri värin pesukoneita: pastellinsininen, keittiönvihreä, luunvärinen ja valkoinen. Kotonani on ollut 1950-luvun lopussa käytössä luunvärinen.

Suomessa erityisesti työväenluokkaiset naiset kasvatettiin siisteyteen. Emäntä- ja talouskoulun opeilla pääsi hyvinkin pitkälle.

Isoäitini *Fanny Lehtihaaran* (2.10.1896-17.4.1991) syntymästä tuli kuluvana syksynä kuluneeksi 100 vuotta (sukukirjan taulu 478 ja hänen jälkeläisensä, taulu 479).

Muistitiedon mukaan *Fanny Kakkonen* palveli neitokaisena kodinhoitajattarena, kotiapulaisena, apteekkariperheessä Värtsilässä. Tohmajärven apteekki muutti 1.5.1907 Värtsilään. Tohmajärven apteekin omisti Karl Robert Elfvin ja Väinö Mathias Pirinen sekä Alfred Törneblom.

Isoäidin muistaminen on ajankohtaista yksin tein siksi, että Suomessa syntyi viimeksi yhtä vähän lapsia kuin nyt mainittuna vuonna 1896. Kymmenen vuoden päästä (vuonna 2026) eläkeläiset ohittavat määrässä mitattuna työikäiset.

Kyse ei liene siitä, etteivätkö ihmiset pariutuisi, vasitenkaan itärajan pinnassa.

Ennen viimeisiä sotia Värtsilän kunta sijaitsi Kuopion läänissä Pohjois-Karjalassa. Se rajoittui samassa läänissä oleviin Pälkjärven, Tohmajärven ja Tuupovaaran kuntiin sekä Viipurin läänissä oleviin Soanlahden ja Korpiselän

kuntiin. Se kuului Ilomantsin kihlakuntaan sekä Tohmajärven ja Värtsilän nimismiespiiriin ja kärjäkuntaan. Värtsilän seurakunta kuului Viipurin hiippakuntaan.

Lapsuudestani mieleeni onkin jäänyt isoäitini kertomukset näistä eri kaupungeista. ”Ja silloin mie olin Pälkjärvellä”, hän saattoi tokaista tarinansa päätteeksi.

Suomen rajat on muotoiltu vuosina 1323-1991 lukuisin rajasopimuksin. Ne ovat Pähkinäsaaren rauha (1323), Täyssinä (1595), Knäred (1613), Stolbova (1617), Uusikaupunki (1721), Turku (1743), Strömstad (1751), Hamina (1809), Tartto (1920), Moskova (1940), Hanko (1940), Porkkala (1944), Jäniskoski (1947), Pariisi (1947).

1 sic.

Suomen ensimmäinen kansakouluasetus annettiin 11.5.1866. Suomessa naiset saivat (yhdenveroisen oikeuden) opiskella yliopistoissa vuonna 1901. Sittemmin isoäitini ammattinimike on erilaisissa asiakirjoissa joko ”rouva” tai ”huvilanomistaja”.

Kiintoisaa on havaita, että Fanny Kakkosen veli, Alpo Kakkonen, oli ammatiltaan autonkuljettaja. Kenen autoa hän mahtoikaan kuljettaa?...

Suvussa oli myös kondiittori, Aino Kakkonen. Hänestä muistan kerrotun. Lapsuudessani asioin isoäitini Fanny Lehtihaaran kanssa erittäin usein kotileipomoissa. Tässä yhteydessä on syytä mainita Kuiron kotileipomo Varsinais-Suomessa (Perniö, nykyinen Salo).

1950-luvulla suomalaisista 68 prosenttia asui maaseudulla. Suomenhevosiä oli yli 400 000. Suomen väkiluku ylitti neljä miljoonaa vuonna 1951. Vuonna 1952 Helsingissä pidettiin olympialaiset. Suomeen saapui laivalastillinen kisojen virallista juomaa, Coca-Colaa.

Elintarvikkeiden säännöstelystä päästiin vuonna 1954. Kahvi vapautui, mutta viimeisenä. Vuonna 1955 tuli televisio; ensimmäisen koelähetyksen Helsingissä juonsi Lasse Pöysti!

Sekä Alpo että Aino Kakkonen edesmenivät vuoden 1955 heinäkuussa (10. ja 14.7.1955), lähes peräkkäin. Kyseessä lienee puhdas yhteensattuma.

Fannyn sukuhaarassa (ainakin isoisän veljen

Matti Ollinpojan jälkeläisillä) on tiettävästi ollut sydänperäisiä kuolemia nuorehköllä iällä, joten Alpo on voinut menehtyä sydänkohtaukseen. Asiakirjana KELA:n reikäkortti (kuva: Kansallisarkisto, digitaaliarkisto) pitänee sisällään tietoja, jotka avaavat jälkipolville silloista olosuhdetta.

Fannyn sisaren (Aino) puoliso, Odert Lundmark, oli ammatiltaan autoilija. Muistan, miten lapsuudenkotini pihalla oli 1960-luvulla aina vähintään kaksi autoa samalla kertaa. Kun sukulaisia tuli kylään, autoja oli piha täynnä. Odert edesmeni vuonna 1966.

Vuonna 1960 kauppaloista tuli kaupunkia. Vasta noin 100 000 kodissa oli televisio. Se maksoi teollisuustyöläisen kolmen kuukauden palkan verran. Kuriositeettina mainittakoon, että vuonna 1966 eduskunnassa oli vasemmistoenemmistö. Kirjailija Hannu Salama sai jumalanpilkkasyytteen romaanistaan ”Juhannustanssit.”

Sukukirjan taulut: Alpo, 477. Aino, 475 (sukukirjan sivu 466, jossa mainitaan Aina Kakkonen. Aina Kakkosen sukunimeksi on syntymätodistukseen kirjattu ”Tolvanen”. Ainan äidiksi oli kastettujen luettelossa merkitty Maria Tolvanen, vaikka hän lienee ollut ”Tolonen” ?)

Äitini (Kerttu Laakso, s. Lehtihaara) on syntynyt vuonna 1941, jatkosodan vuonna. Suomalaiset valloittivat Viipurin. Leningradia ei

KAKKONEN ALPO FRIDOLF										092M 439432201 15 74 257									
No.		Synt.		Touk.		Kok.		Sukunimi ja etunimet		Kunt.		No.		No.		No.			
p. k. v.		p. v.		p. v.		p. v.				ta.		No.		No.		No.			
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2		
3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3		
4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4		
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5		
6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6		
7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7		
8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8		
9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9		
2	4	6	8	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36		
38	40	42	44	46	48	50	52	54	56	58	60	62	64	66	68	70	72		

piiritetty, koska suomalaiset kieltäytyivät. Alkoi korvikkeen, vastikkeen, aika; kahvin tuonti loppui. Vuotta 1942 leimasi asemasota. Mannerheim täytti (4.6.1942) 75 vuotta. Hitler piipahti onnittelemassa.

Lehtihaarat rakensivat 1930–1940-luvun taitteessa huvilan Helsingin Pitäjänmäkeen. Talossa asui myöhemmin talokirjan mukaan vuokralla Kotelovalmistein omistaja ja johtaja Boris Rubanin (1911–1964) perheineen. Asuntopula vaivasi. Aravalainat tulivat sitä helpottamaan vasta vuonna 1949!

Mieleeni on erityisesti jäänyt kertomuksia 1940-luvun tahtumista. Esimerkiksi siitä, että vuonna 1946 uudenvuodenpäivänä, setelit leikattiin. Valtio otti toisen puolikkaan pakkolainaksi. Tästä muistan kerrotun, miten epäoikeuden-

Pidetty työtoverimme ja johtajamme

BORIS RUBANIN

* 18. 4. 1911 † 23. 5. 1964

Muistoaan kunniottaen

T:mi KOTELOVALMISTE ja henkilökunta

Siinäus 27. 5. 64 klo 17.30 yksit. kr.kat. seurak. kirkossa (Krematorion takana), jonka jälkeen hautaus Lapinlahden kr.kat. hautausmaalla. Hautauksen jälkeen pyydetään saapumaan kunniottamaan vainajan muistoa NNKY:n huoneistossa Pohj. Rautatienkatu 23.

†Tiistaina

Наш любимый

Борис Кириллович РУБАНИН

ушел 23. 5. 1964 г. Тула, где нет ни болезни, ни печали, ни вздыханий, но жизнь бесконечная

жена, дети, бабушна, сестры и братья

Панихида во вторник 26. 5. в 20. 4., отпевание 27. 5. в 17.30 в церкви Никольской Общины, после чего погребение на кладбище Lapinlahti. После погребения просим почтить память усопшего в Hospiz, P. Rautatienk. 23.

* Johtaja Boris Rubanin kuoli Helsingissä ankaran taudin murtaamana tk. 23. pñä 53 vuoden ikäisenä. Jo ennen sotia hän harjoitti Karjalan kannaksella Raivolassa isältään perimäänsä laatikonvalmistusta. Sotien jälkeen hän muutti Helsinkiin jatkaen toimintaansa alallaan. Kuolemaansa saakka hän toimi toiminnassa Kotelovalmistein omistajana ja johtajana. Johtaja Rubanin oli alansa parhaita mestareita.

Autonkuljettaja

ALPO KAKKONEN

synt. 22. 1. 1915 Värtilässä, poistui äkkiä luotamme Malmi sairaalassa 10. 7. -55.

Syvästi kaivatun: Siarret ja veljet perheineen.

Vainajaa siunataan haudann lepoon Malmilla 17. 7. -55 klo 10 Iisossa kappelissa, joka täten kutsuna ilmoitetaan.

Rakkaamme

AUTOILIJIA

GUSTAV ODERT LUNDMARK

* 8. 11. 1906 Kirkkonummella
† 8. 4. 1966 Malmilla

Syvästi kaivatun
Aino Lundmark (or. Kakkonen)
Reijo ja Maria Lundmark
Maire ja Yrjö Vainio
Gunnar ja Hely Lundmark
Anja ja Tom Lundman
Aila ja Erkki Heppä
Istentienpää sekä laaja sukulaisuus ja ystävät.

Ilmisen elinpäivät ovat niinkuin ruoho, kun tuuli käy hänen ylitensä, ei häntä enää ole.

Siinäus Honkanummen kappelissa sunnuntaina 17. 4. klo 9.50, joka täten kutsuna ilmoitetaan.

Rakas taitimme KONDIITTORI

Aino Kakkonen

s. 17. 4. 1881. Tohmajärvellä, nukkui pois Merian sairaalassa 14. 7. 1955.

Kun elämän kannel hiljenee soi taivaan harpouen soitto ja sydän kun sykkivä kylmenee.

uus' ruskottaa aamun koitto.

Syvästi kaivatun: Omaisat.

Olit toverina rehti ja ihmisenä parhain. Siunattu okkoon Heran työ. Katri.

Vainajaa siunataan viimeiseen lepoon 24. 7. Malmilla klo 10.00. Iisossa kappelissa, joka täten kutsuna tultaville ja työtoverille ilmoitetaan. Hautauksen jälkeen kokoonnutaan Elämän ravintolaan Siltesaarenpkatu 8–10.

mukaiselta asia tuntui kansalaisista. Eräskin miekkonen oli kävellyt harmissaan kovaa vauhtia kadulla; kädesään hänellä oli ollut käyöstä poistunut seteli. Hän kysyi ohikulkijalta neuvoa, miten rangaistava teko olisi, jos hän tarjoaisi siitä puolikasta valtiolle. Miekkosta oli opastettu, ettei kannattaisi ottaa riskiä.

Vuotta myöhemmin, vuonna 1947, Suomessa syntyi paljon vauvoja; peräti 108 168. Alkoi lapsilisien maksatus. Kuntien huoltolautakunnat toimivat tässä vastuullisina viranomaisina. Löysin kotiarkistostani vanhan Postisäästöpankin mak-

SUKUTAPAAMINEN

Tervetuloa!

Isäntäpari
Julianna ja
Kyösti

Nuorin osallistuja
Jonne

N MULONNIEMESSÄ

Jere ja Jari Rouvinen

Pullon avaus
sabrage menetelmällä

Oi kuusipuu – joulukuusi ja koristeet oman aikakautensa ihanteiden ilmentäjinä

Kuusi tuotiin jäisenä sisään, siivottuun ja puhtaaseen kotiin. Sitten se koristeltiin kynttilöin, muutamien kultanauhoin ja latvaan pantiin tähti, oksille paperilla päällystettyjä karamelleja. Istuttiin pyhämekot päällä ja rusetit päässä ja saatiin lahjaksi kerrastoja, villasukkia ja kenties joku leikkikalukin. Oli ko lippunauhoja, omenoita tai olkitähtiä – ehkä, en muista.

Ensimmäiset joulukuuset

Arvellaan, että tapa koristaa koti joulukuusin, on peräisin Saksasta, Strassburgin alueelta, jo 1500-luvulta. Sieltä tapa levisi uskonnollisten auktoriteettien vastustuksesta huolimatta suhteellisen nopeasti muualle Saksaan, sieltä edelleen keskiseen Eurooppaan ja Yhdysvaltoihin. Englannin hoviin kuusi levisi saksalaisten aatelisten mukana ja kerrotaan, että vuonna 1832 silloin 13-vuotias tuleva kuningatar Viktoria, oli kirjoittanut päiväkirjaansa kahdesta kuusesta, jotka olivat koristaneet Windsorin linnaa. Arvellaan, että Yhdysvaltoihin joulukuusi levisi saksalaisten sotilaiden mukana sisällissodan aikaan 1770-luvulla. Tosin ensimmäiset lähdetiedot amerikkalais-kuusista ovat vasta 1800-luvun puolivälistä. Pohjoismaissa kuusiperinne sai jalansijaa 1800-luvun alkupuolelta lähtien. Maailman ensimmäinen sähkövaloin koristettu julkinen kuusi on ollut pystytettyä New Yorkissa jo vuonna 1882. Suomessa sellainen ihme nähtiin Tampereella vuonna 1894.

Kuusipuu suomalaiskodeissa

Nyt kuusi koristellaan joulunaikaan lähes jokaisessa kodissa ja sen lisäksi monissa julkisissa paikoissa, mutta joulun koristaminen kuusin ei ole tietystikään ollut itsestään selvyyttä, eikä tavan leviäminen yksinkertaista. Jo 1600-luvulla Euroopassa pelättiin sitä, että kuusi-innustus tuhoaisi metsät. Meillä Suomessa taas kuusta vastustettiin sen kaikinpuolisen koreuden ja maallisuuden takia; koristeltu kuusi miellettiin vakavamielisissä talonpoikaiskodeissa herraskaiseksi.

Jouluaatto talonpojan tuvassa ei ole se hälinän, homman ja touhun päivä, miksi se herrastaloissa on muodostunut. Ei siellä lahjoja anneta, kuusia polteta eikä kynttilöitä sytytetä. Se on vain oleilemistä, hiljaista valmistautumista kahteen, välistä kolmeenkin rauhalliseen lepopäivään (Juhani Aho).

Suomalaisia yksityiskoteja on joulukuusin koristeltu jo 1800-luvulla, mutta tapa yleistyi vasta 1900-luvun alkupuolella. Kuusia tavattiin alkuun säätyläiskodeissa, kartanoissa ja pappiloissa, joista se sitten levisi yleisempään käyttöön. Kaiken kansan joulukoristeeksi kuusen uskotaan levinneen kansakoulun sekä erilaisten pienyhteisöjen kuusijuhlista käsin.

Joulukuusen leviämiseen Suomessa on mahdollisesti vaikuttanut se, että on ollut tapana pystyttää puita erilaisten merkkipäivien kunniaksi. Juhannusta on juhlittu koivuilla, häitä ja nimipäiviä kuusin. Esimerkiksi 1910-luvulla Lehtimäellä on esiintynyt tapa hakea tupaan ns. joulupuska, eli tiheä kuusennäre, joka kiinnitettiin kattoon ja koristeltiin. Joulukuusen hyväksymiseen on tietävästi vaikuttanut myös se, että kuvalehdissä esiintyi 1800-luvun loppupuolella piirroskuva ”Lutherin joulukuusesta”. Tässä taulujäljennöksessä Luther perheineen viettää jouluilta Wittenbergissä 1536. Lutherin kotiin on kokoonnutun oma perhe ja muutamia ystäviä, ja kuvasa voidaan nähdä kuusi, joka on koristeltu kynttilöin. Näin mahdollisesti uskonnollisissakin kodeissa huomattiin, ettei joulukuusi ole vallan syntinen asia, vaan ”se muistuttaa noista paratiisoin kahdesta ihmeellisestä puusta, siitä, joka toi maa-

ilmaan kuoleman ja kurjuuden, ja elämänpuusta, josta voimme syödä ja iänkaikkisesti elää”, kuten uskotaan Lutherin sanoneen.

Kuusen koristeet

Miltä sitten lienevät näyttäneet nuo herraskaiset ja ”paheelliset” kuuset? 1800-luvun tyyliuuntauokset vaikuttivat aikanaan koristeluun niin, että kaikenlainen tavaranpaljous oli sen ajan makutottumusten mukaan kaunista ja sopivaa. Keski-Euroopassa erilaiset koristelumuodit levisivät Saksasta käsin muihin maihin ja heijastuksia näistä tyyleistä saapui Suomeenkin saakka.

Suomalaiskodeissa kuusen koristelu on kuitenkin ollut kautta vuosikymmenten suhteellisen vaatimatonta ja niukkaakin: joskus pelkästään muutama kynttilä, omena ja lippunauha, toisinaan olkitähdet, joulupallot, koristenauhhat ja kaikenlaiset itse tehdyt koristeet. Aivan ensimmäiset kuusen koristeet olivat syötäviä, eli lähinnä hedelmiä, leivonnaisia ja makeisia. Vielä 1900-luvun alkupuolella Suomessakin pääosan koristeista muodostivat tällaiset syötävät koristeet: karamellit, piparkakut, pullapojat, omenat ja rinkelit.

Entä miksi koristeet ovat aikoinaan olleet pääosin syötäviä? Joulupallojen kerrotaan symboloineen paratiisin omenia, joten saattaa olla mahdollista, että syötävin koristein koristettu joulupuu on kuvastanut sekä paratiisin puita, mutta myös elämältä toivottua yltäkylläisyyttä: sitä, että ”hyvä kasvaisi puussa”. Syötävät koristeet ovat kuitenkin herättäneet myös pahennusta, ja niitä on pidetty ”Jumalan viljan turhana kulutuksena”, eli tässäkin suhteessa joulukuuseen on suhtauduttu ristiriitaisesti.

Syötävien koristeiden lisäksi kuusta koristeltiin itse tehdyin koristein, eli nauhoin, ketjuin, tähdin ja enkelein. Itse tehtyjen koristeiden suosio laski tultaessa 1930-luvulle, mutta luonnollisesti taas toisen maailmansodan aikaan jouduttiin kuusenkoristeetkin tekemään osin itse. Malleja saatiin naapureilta ja tuttavilta, sekä sanoma- ja aikakauslehdistä ja tietystikin koulusta. Itse tehtyjä koristeita valmistivat lähinnä naiset ja lapset ja materiaalina käytettiin pääasiassa paperia, mielellään värikästä esimerkiksi Almanakkojen kansipapereita. Suhteellisen yleinen paperikoriste ollut ns. marsalkanvyö, eli kuusen yläoksilta alas vinottain laskeutuva nauha, jossa teksti ”Kunnia olkoon Jumalalle, maassa rauha ja ihmisillä hyvä tahto” ja myö-

hemmin lippurivistöt, joita käytettiin 1910-luvun lopulta 1940-luvulle, eli itsenäisyyden alkujasta sota-aikaan.

Merkittävä koristeidentekomateriaali paperin ja muun helposti saatavan aineksen lisäksi on ollut olki, ”köyhän miehen kulta” jota on käytetty joulukuusenkoristeiden materiaalina ja käytetään edelleenkin. Oljen sanotaan muistuttavan Jeesuslapsen syntymästä, vaatimattomasta synnyin- ja makuupaikasta.

Ostokoristeiden aikakausi

Ostokoristeita on kaupoista voinut hankkia jo 1800-luvun loppupuolelta saakka, mutta usein nämä tavarat ovat olleet ”rahan takana”, eli edustaneet tietynlaista luksusta ja ylellisyyttä. Kun ostokoristeiden hankkiminen tuli yleisemmäksi 1920-luvulta lähtien, hankittiin Suomessa aluksi lähinnä kotimaassa valmistettuja koristeita, jotka valmistettiin K. A. Weisten joulukuusenkoristetehtaassa. Tehtaan tuotantoon on kuulunut hopea- ja kultalangasta valmistettuja tähtiä, palloja, punoksia ja erilaisia oksakoristeita. Hopealankaa on voinut ostaa sellaisenaankin pusseittain joko sileänä tai rypyttynä lamettana. Tehtaan valikoima pysyi suhteellisen samankaltaisena aina 1960-luvun lopulle saakka, jolloin osa koristeista ruvettiin valmistamaan muovista. Weisten tehdas toimii edelleenkin!

Muuttuva kuusi

Suomalaisessa tavassa koristella joulukuusi voidaan siis havaita erilaisia kausia. Aina 1930-luvulle saakka koristeet olivat lähinnä syötäviä ja paperikoristeita. Siitä eteenpäin, 1960-luvulle saakka taas oli mahdollista hankki ostokoristeita ja syötävät ja paperiset koristeet saivat väistyä. Tänä ajanjaksona kauppoihin alkoi tulla myös sähkökynttilöitä, jotka yleistyivät 1950-luvulta lähtien. Nyt suositaan jo ledejä.

On kuitenkin vielä niitä koteja, jossa halutaan syyttää kuuseen oikeat kynttilät. 1960- ja 70-luvuilla alkanee muoviaikakauden jälkeen tahdomme ehkä jotain muuta: kenties arvostamme asioita, jotka koemme aidoiksi, sitoutuvat suomalaiseen kansanperinteeseen tai omaan lapsuuteemme. Jää kuitenkin jälkipolvien nähtäväksi se, millainen ”kuusisuuhde” meillä 2016 joulua viettävillä on!

Kansantieteen dosentti Maarit Knuuttilla

Raakelin muistelmia OSA I

Raakel Susineva ent. Kytövuori os. Kakkonen (taulu 330) syntyi 1918 ja kuoli 2013. Vuosien varrella hän kirjoitti ”muistelmia” lähinnä lapsuudestaan, nuoruudestaan ja sota-ajasta. Nämä muistelmat ovat Raakelin veljen Jorman tyttären Maija Kaarina Kylliäisen omistuksessa. Kati on antanut luvan julkaista PikkuKakossa nämä muistelmat.

Rataosalla Sortavala–Joensuu oli Värtsilä (Sortavala–Helylä–Rytty–Kaalamo–Matkaselkä–Pälksaari–Pälkjärvi–Värtsilä). Isäni oli kotoisin sieltä. Samoin hänen isä ja äiti (Mikko ja Elisabet).

Mikko-ukki kirkolta ja Liisa (Elisabet) Sikkeinvaara-nimisestä kylästä. Ukki oli työssä Värtsilän tehtaalla ja virapelinä korjasi pirtissään kirkonkylän asukkaiden kellot. Täältä Värtsilän tehtaalta sai alkunsa suuryritys Värtsilä. Ukki Liisansa kanssa asui tehtaalla asunnossa, ”rivalossa”. Heillä oli 17 lasta, useimmat kaksosetkin ja osa kuoli pienenä. Minä tunsin ja tiesin vain 10 eli tätejä ja setiä. Iida, Herman, Tilda, Mikko (isäni), Eino (Eskon isä), Saimi, Vilma, Heikki (Henrik), Einari ja Edvard (Retu). Arvaa sen, että melkoinen kuhina siellä kävi. Ukin ei tarvinnut kuin rykäistä niin tuli hiljaisuus. Mummo oli kuulemma rauhallisuuden perikuva. Siinä kasvoivat ja varttuivat.

Kun siivet kannattivat, lensivät pois - Eino Viipuriin, Vilma ja Herman jäivät Karjalaan, muut Helsinkiin ja sinne asettuivat monet. Isä oli ensin Värtsilässä, perusti perheen. Äidin perhe tuli Hämeestä Hauholta Hämeenlinnan kautta. He joutuivat Karjalaan kun ukki oli Hauholta sahanasentaja ja kun hän muutti Hämeenlinnaan, vei hän asentajansa mukanaan. Sitten hän osti sahan Värtsilästä ja sama juttu. Niin tapasivat vilkas karjalaispoika ja hillitty hämäläisneito toisensa.

Heidät vihittiin Värtsilän kirkossa. Olivat kuulemma hyvin onnellinen pari. Isä oli seurallinen, leikkisä, soitti, lauloi. Hiikka-sisko syntyi ja yllättäen otettiin pois kaksivuotiaana.

Kramppi, sanottiin. Äiti suri niin, että heikkeni ja sairastui lopulta keuhkotautiin. Jorma syntyi Värtsilässä. Tulivat Sortavalaan ja siitä tuli minun syntymäpaikka. Isän suurperheestä olen aikoina-

ni kuullut monta hauskaa tarinaa entisiltä värtsiläläisiltä. Äitini menehtyi Sortavalassa kun olin vuoden vanha. Jorma oli viisivuotias. Muistan aina isäni surulliset laulut. Kaipasi äitiä.

Sortavalasta muutettiin Helsinkiin kun olin kolmevuotias eli vuonna 1921. Sieltä käsin oltiin Jorman kanssa kuutena kesänä Värtsilän Sikkeinvaarassa isän enon perheessä. Yksi kesä oltiin Pälkjärvellä isän serkun luona. Isä toi koulun lopputtua ja haki loppukesällä. Jorma kävi kansakoulun Helsingissä ja minä kolme luokkaa. Värtsilässä oli vanhaeno vastassa hevosella. Hänen kotinsa oli maalaistalo. Siellä oli vanhaeno, vanhatäti, tytär Saimi, renki, Kekäle nimeltään, aika tavalla karjaa, lehmää, lampaita ym. Talon oli melko iso. Iso pirtti taloushuoneineen, kaksi kamaria. Maata ja peltoa oli myös isot alat. Olivat oma-omaisia kaikin puolin. Muistan talon vastaleivottun leivän ja vastakirnutun voin sekä metsämansikka-mesimarjasopan. Sitten vielä toisessa lautasessa ruispuuron ja toisessa vehnäjuuhovellin. Se syötiin ottamalla ensin ruispuuro lusikalla ja ”kyytipaikana” velli.

Oli se hyvää ja sellaista en muualla ole tavannut. Kesän kohokohta oli käynti kirkolla kun vanhaenon hevosskyydillä mentiin. Siellä kävin kahden serkun luona ja mummon ja vaarin luona-äidin puolelta. Mummo vei äidin haudalle ja minä itkin ja vapisin. Ne olivat niin surulliset käynnit.

Aina jälestäpäinkin ne olivat sellaiset. Se alkoi heti kun junasta tulin Värtsilän asemalle. Siellä oli meillä sukuhauta ja siihen saatettiin isäni v. 1938. Kun siellä kävin kerran 1950-luvulla, en löytänyt kiveä enkä mitään jälkeä. Värtsilä oli kovin kurjassa kunnossa niin kuin kaikki muutkin paikat. Sikkeinvaaran talon tytär asui perheineen aivan rajalla, osa siitä rajan takana – kylän nimi on Patsola.

Välirauhan aikaan kävin lomalla siellä ja Yrjöserkun kanssa kierrettiin pyöriillä ne paikat.

Elsan (Hahl) kanssa käytiin hänen autollaan Uusi-Värtsilässä 1990-luvun alussa. Elsa keräsi minulle kourallisen metsämansikoita – söin ja itkin, tietysti. Värtsilän kesät eivät onohdu. Vanhaeno teki puusta pienen viikatteen ja haravan, joten tuli otettua osaa talon maataloustöihin. Kaik-

ki eläimet olivat kivoja; telmimiset heinäladossa. Kovaa työtä oli talon vällä. Nousivat jo neljänviiden maissa. Olivat jo yhden aterian syöneet ennen kun me Jorman kanssa herätettiin. Talon väki söi kolme kertaa, me Jorman kanssa kaksi kertaa. Nukuttiin se ensimmäinen ateria. Aputyövoimaakin oli tarvittaessa. Meidän aikana ei ollut kun oltiin keskikesällä. Poutapäivät menivät mukavasti kun oli niitä ”ulkohommia”. Sadepäivät olivatkin hankalia. Talonväki nukkui keskipäivällä ”ettonet” ja silloin piti olla hiljaa. Joskus kävi sukulaisia vierailulla, kuten tytär Pitkärännasta.

Värtsilässä oli vielä yhdet hautajaiset kun isän äiti kuoli vähän ennen sotaa. Sota hajotti siellä asuneet omaiset. Karjalasta joutui evakkoon mummo, kaksi setää, kaksi tättiä ja meitä serkkuja yhteensä 19. Sodan aikana kaatui kaksi (Eskon veljet Viipurista). Aikansa harhailtuaan he asettuivat kuka minnekin – Helsinkiin, Tampereelle, Nurmekseen, Lappeenrantaan, Imatralle jne.

Kaikkiaan meitä ykkösserkkuja oli yli 20. Isän sukulaisia oli joitakin siellä Värtsilässä. Hekin joutuivat tietysti lähtemään. Värtsilä säilyy muistoissa ihan erilaisena kuin monet muuta paikat.

Käynnit siellä olivat ikään kuin pyhiinvaellusmatkoja. Surettaa kun ei voi enää käydä siellä – haudoilla ja vanhempien asuinpaikoilla.

Perhe – isä, äiti, Jorma – muutti Sortavalaan. Isä oli saanut Värtsilässä oppia konealalla ja jatkoi niissä merkeissä Sortavalassa, valtiolla. Asuttiin Kymölän kaupunginosassa – lähellä asemaa ja veturitalia omakotitalossa, Kullervonkatu 2. Syntynyt siellä olen heikkona, sairaalloisena koska äitini oli keuhkotaudissa. Oli sotavuodet ja kaikkea pulaa. Luultiin, ettei minusta tule eläjää. Äiti kuoli minun ollessa vuoden vanha. Sortavala oli pikkukaupunki ja kaikki ”perusturva” asiat olemattomat. Olin noin kolmevuotias kun muutettiin Helsinkiin. Seillä oli pätevä lääkärit ym. (A. Ylppö ja Mauno Vannas, silmälääkäri, joka hoiti aina alle 20-vuotiaaksi. Hänen mielestään sain sitä ennen aivan väriä hoitoja). Olin vähän samaa maata tätini (äidin sisar) kanssa. Hän oli lapsena ja nuorena hyvin heikkokuntoinen. Mm. siihen aikaan eivät saaneet koulusta heikkokuntoiset päästötodistusta, etteivät saaneet hakea työpaikkaa mihin olivat valmistuneet.

Piti ensin vahvistua. Näin kävi tädilleni. Hän valmistui Sortavalan seminaarista opettajaksi, sai sen paikan sitten kun vahvistui. Tuli-

Mikko, Elisabet ja Raakel.

kin niin vahvaksi, että eli yli 90 vuotiaaksi. Tuleva miehensä, Pekka, oli Värtsilästä. Opettaja kehotti laittaa poika Joensuuun oppikouluun, mutta äitinsä ei päästännyt. Sanoi, ettei laita poikaansa sinne **kaupungin viettelyksiin!** Sen aikainen Joensuu?!

Kun Pekka-poika oli 16, lähti hän itse Pietariin. Siellä oli hänen sukua Wetterstrandit.

Nämä olivat metallialan yrittäjiä ja Pekka pääsi oppiin. Tätini oli myös siellä, heille syntyi tytär.

Vallankumous muutti kaiken. ”Vetterit” pääsivät hyvissä ajoin pois omaisuuksineen, asettuivat Viipuriin kuten tätini perhe. Heidän piti tulla salateitse Rajajoen yli. Heillä oli opas, joka tiesi kahlauspaikan. Pekalla oli vaneriaski ja tädilläni kaksivuotias serkkuni Erna. Olisi aihetta vaikka lauluun, niin jännittävää oli pako. Asettuivat Viipuriin ja myöhemmin heillä oli Karjalan Valimo. Vielä on paikallaan Viipurin Espilän valurautaiset kukka-astiat, jotka ovat heidän töitään.

Kävin usein Viipurissa heillä ja Eino-sedän luona, samoin isäkin. Tehtiin siellä kyläreissuja mm. Wetterstrandeille. Kuulin, että esim. Oulun W:lla (Leo) oli ollut tyly lapsuus (hankala äitiupuoli), joka oli sitten vaikuttanut hänen luonteeseensa. Tätini mies, Pekka, kuoli Viipurissa.

Sodan jälkeen asettuivat Tampereelle. Erna-serkusta oli jo tullut Paavolainen (Kivennavalta).

Oli siinäkin evakkoporukkaa.

Pekan äiti, Alma-tädin äiti, Johanneksen äiti, Paavolaisen Erna miehineen ja Outi-tyttäriineen. Erna-serkkuni sanoi, että hänen kohtalona ovat mummot. Olisi ollut muitakin vaihtoehtoja, mutta eivät viihtyneet muualla kuin Ernan luona. Sitkeitä mummoja. Meidän mummo ja Alma-täti elivät yli 90 vuotiaiksi. Vanhuuteen kuolivat – eivät sairastelleet. Kun kerran sanoin Juholle, että olen tainnut tulla mummoon ja tätiini kun terveet ovat menneet ympäriltä nuorina ja mie – heikoin lenkki – täällä vain pallistelen. Juho tuumasi vähän hätääntyneenä, että ”Mihin minä joudun jos Sinä niin vanhaksi elät”. Näin siinä sitten kuitenkin kävi!

Viipuri oli kiva kaupunki – kaunis. Vaan ei ole enää. Muutaman kerran olen siellä käynyt päiväselvittää. Kaikki on niin surkeassa kunnossa. Ennen tehtiin matkoja ympäristöön junalla Kannakselle päin ja raitiovaunulla lähipaikkoihin. Ohjelmaa riitti omasta takaa. Kaikki kuivat tavarat ostettiin Eino-sedän kaupasta. Isä kävi ostamassa. Matkat ja rahti olivat ilmaiset. Minäkin sain joskus jotain ylimääräistä. -Tulipa pitkä pyhähdys Viipurissa.

Ihan kuin ennen matkustaessa Sortavalasta Helsinkiin. Viipurin asemalla käytiin ”puhvetissa” vaikka juomassa limonaadia ja ostamassa Viipurin Helsinki viemisiksi. Kun muutettiin Sortavalasta Helsinkiin, en muista niitä aikoja, olin noin kolmevuotias. Aloin sitten muistamaan jotain vähän myöhemmin. Meille tuli täti-Anna hoitamaan meitä ja pitämään huushollia. Siihen aikaan sanottiin ”taloudenhoitajaksi”. Täti oli nuorena tyttönä tullut Pielavedeltä Helsinkiin, käynyt jonkun keittokoulun ja oli keittäjänä Mariansairaalassa. Ompelu kiinnosti enemmän.

Meni muotiliikkeeseen ompelupettiin ja joutui siellä ompelijaksi. Muistan, että se muotiliike oli sellainen vaativa liike, ranskalaiseen viihävä ”Maison Mode”. Henkilökunnan kuvassa oli kaunis hienonäköinen nainen, joka ompeli silkkilangalla kukkia jonkun hienostoasiakkaan iltapukuun. Ompelijatar oli entinen venäläinen ruhtinatar, joka oli paennut tänne vallankumousta. Näin kertoi täti ja tämä jäi pysyvästi mieleen. Ennen vaadittiin hyvää työtä. Jos täti teki jonkun vaateen, niin sen olisi voinut pan-

na vaikka nurinpäin. Hänen tekotyylinsä oli aina sama kaikessa. Sama tyyli oli ollut omalla äidilläänkin. Sieltä kai juontaa, että minäkin olen ”hyvän työn” ystävä ja koitan olla ympäristöystävällinen. Kyllä se niin on, että kotoa ne lähtevät tulevat elämäntavat suurin piirtein.

Vieläkin muistan pikkulikkana ollessani tädin tekemiä mekkoja ym., joita saatoin töhriä kun join pullonsuusta suoraan salaa kalanmaksäölyjä. Pullo piti piilottaa. Se oli sen ajan voimalähde.

Lisäksi vatkattua kananmunaa, sipulimaitoa, kaurapuuroa kehotti aina syömään radion Markus-setä.

Samoin syötiin paljon silakkaa etupäässä paisuttuna. Paljon piti kulkea lääkäristä lääkäriin.

Muistan niitäkin matkoja. Silmälääkäriin etenkin. Paljon täti teki minun hyväkseni.

Tulikohan hänen mieleensä koskaan oma tyttärensä Aino, joka oli melkein samanikäinen kanssani?

Hyvä hän oli meille, että oikein isä oli valinnut hoitajan. Isä oli leskenä ollessaan kirjoittanut, että

”Kyllä hän aina vaimon saa, mutta hänen pitää saada lapsille äiti”. Kuulin tämän myöhemmin sukulaisilta. Isä oli tykätty mm. naisten mielestä. Oli sellainen seuralainen niihin aikoihin kun tuo lausahdus annettiin, että suhde kompastui tuohon. Isän mielestä tämä ei ollut äiti-tyyppiä kun oli menevä virkaihminen – kansanedustajakin, etunimi oli Kyllikki.

Siinä sitten vahvistuin minäkin ja voin aloittaa ”elämän opinnot”. Kovasti tulikin rientoja ja kavereita, joista joku oli ruotsalaisiakin. Tultiin toimeen. Käytiin leikkikoulua, pyhäkoulua, pelustusarmeijaa (siitä siis alkoi sotilasurani!). Leikkikoulusta muistan nuket, villikissat (hyrrät) ja piinalliset päiväunet. Pyhäkouluopiskelut ovat hämärässä muistissa, mutta pelustusarmeijan muistan. Laulu ja soitto oli mukaansatempaavaa. Vieläkin muistan laulun sieltä: ”Pienoinen olen mutta tiedän...”. Oli vaaleanpunainen pahvikortti ja siihen pantiin tähti käyntikerralla. Kun kortti tuli täyteen tähtiä, vihittiin sotilaaksi (kai taivaallisiin sotajoukkoihin). Minä kai käsitin asian väärin, en antanut vihkiä ja erosin omasta pyynnöstä. Siihen päättyi sotilasurani sillä kertaa.

Nämä vaiheet kuuluivat aikaan ennen kansakoulua, josta parin viikon päästä alkoi uusi vaihe. Asuttiin Helsingissä Kalliossa lähellä Pasilaa, missä oli veturivarikot – isän työmaa.

Useimmat asuivatkin siellä. Me asuimme Karjalankatu 18:ssa (Fredriksbergin kadunkulma, nyk.

Aleksis Kiven katu). Koulu oli Eläintarhan kansakoulu. Koulu on vielä paikallaan (punainen tiilirakennus aivan Helsingin ratapihan reunalla) Helsinkiin tullessa vasemmalla. Nimi on nykyisin Alppilan koulu. Ennen tullessa ja mennessä junassa tuli vedet silmiin kun näin sen. Kävinhän sitä koulua kolme vuotta ja Jorma koko kansakoulun samaa koulua paremmalla menestyksellä kuin minä. Menin I luokalle suoraan leikkikoulusta kun juuri täytin seitsemän vuotta. Oli melkoinen muutos siirtyä tosikouluun kun edelliset vuodet olivat kuluneet ikään kuin leikin merkeissä. Opettaja oli Roosa Repo ja mielestäni aivan ylliluonnollinen.

Kerran jäivät eväät kotiin (voileivät ja limukapullossa maitoa) niin opettaja antoi omat voileipänsä. Se vasta oli jotain – sai opettajan eväät syödä! Paras kaveri oli Rauni Seikkula – tämän nimen vain muistan. Myöhemmin selvisi, että hän oli näyttelijä Irma Seikkulan sisko, joka oli Jorman kanssa samanikäinen ja kävi Jorman kanssa yläkoulua. Muut aineet menivät minulla silleen kiikun-kaakun, mutta laskento oli kompastuskiivi. Sainkin ehdot siinä. Jorman piti kesän aikana Värtsilässä opettaa, ei siitä tullut mitään ja syksyllä en saanut suoritettua – jäin I luokalle.

Siitä alkaen menikin vuosi ja luokka, mutta kelju aine se aina oli. Joskus joku ihmetteli, että miten kuitenkin moisella matikkapäällä sain suhteellisen hyviä työpaikkoja. Minä siihen vastasin, että sain ne ulkonäön perusteella. Voihan olla, että sitten ne vasta ihmettelivät.

Kallion kaupunginosa oli niihin aikoihin tosi kallioista. Ne olivat meidän leikkipaikkoja.

Luonto oli siellä lähellä, oli lehtoja, joissa oli paljon sini- ja valkovuokkoja sekä kieloja.

Ei ollut pitkä matka kuitenkaan keskustaan eikä Helsingin rautatieasemalle. Silloin käytettiin paljon raitiovaunuja jos matka oli pitempi. Kesällä oli ns. avovaunuja, joilla oli kiva matkustaa. Niissä ei ollut seinää. Puuhaa riitti kaikenlaista. Oli omat ajanvietot ja kavereita riitti. Hypättiin parppia (ruutua), juostiin naattaa (hippasilla) ja kurajemmaa (kuurupiiloa, piilosilla) ym.

Seurattiin maailman tapahtumia! Siihen aikaan oli kieltolaki. Trokareita oli myös. Tiedettiin missä niitä oli ja varjostettiin asiakkaita ja perheitä. Rouvat olivat niin hienoja. Kerran satuttiin apajalle.

Isän kanssa Helsingissä Kaisaniemen puistossa.

Leikittiin taas kallioilla ja eteeni osui pensas kiven kolosta. Tutkittiin tarkemmin. Sinne oli piilotettu 10 litran pirtukanisteri. Nostettiin se ylös porukalla ja avattiin korkki ja niin sen sisältö liris kanisterista pitkin kalliota. Meistä yksi huomasi vaaran ja sanoi, että jos meidät nyt tavataan, niin meidät tapetaan. Meille tuli jalat alle ja häivyttiin kiireellä. Se oli Virosta salakuljettua Suomenlahden yli. Oli sellainen pirtukuningas kuin Algoth Niska, jonka tytär on laulaja Dannyn äiti. Hurjaa touhua se on ollut. Sitteen tuli eräs Maria Åkerblom, joka poliiseja naraili ja vankilasta karkaili. Oli etsintäkuulutettu ja kuva lehdessä. Mekin kuvan perusteella yritettiin etsiä sellaista kuvassa olevan hatun perusteella! Pojat katujen kulmissa kaupustelivat Totuuden Torvi-lehteä.

Ernest Hentunen toimitti sitä – sen ajan juorulehteä. Kerran siinä kysyttiin, että kuka osti Eine Laineelle uuden turkin? Sekin piti selvittää isommilta. Laine oli tunnettu näyttelijä ja ostaja oli presidentti Relander. Kaikki vain kiinnostui laidasta laitaan kun oli *tiedonhaluisia* kavereita ja aina tapahtui jotain. Oltiin alle 10 vuotiaita. Siinä se vain nuoruus kului siihen asti. Oli muuta edessä.

Jatkuu

KAKKOSTEN SUKUYHDISTYS

Hallitus

Eero Kakkonen, puheenjohtaja
Hirvirinne 2 A 2, 40520 Jyväskylä
puhelin 0400 679328
eero.kakkonen@elisanet.fi

Kyösti Kakkonen
Mulonniementie 190, 80330 Reijola
kyosti.kakkonen@k2.fi

Jani Kakkonen
Laivasillankatu 14 A 6, 00140 Helsinki
puhelin 045 6361230
jani.kakkonen@alfaroc.fi

Jouni Kakkonen
Läntinen Pitkäkatu 20 C 40, 20100 Turku
puhelin 040 5670407
jouni.ju.kakkonen@luukku.com

Raija Vassinen
Lähdetie 1, 40530 Jyväskylä
puhelin 050 5936220
raija.vassinen@gmail.com

Eero Autere
Aittarivi 6 as 7, 01660 Vantaa
puhehin 040 5383158
eero.autere@elisanet.fi

Hallituksen sihteeri ja jäsenrekisteri
Leena Kakkonen
Hirvirinne 2 A 2, 40520 Jyväskylä
puhelin 050 3728622
leenam.kakkonen@elisanet.fi

PikkuKakkosen toimitus

Eero Kakkonen
Hirvirinne 2 A 2, 40520 Jyväskylä
eero.kakkonen@elisanet.fi

Sukututkimus

Jouni Kakkonen
Läntinen Pitkäkatu 20 C 40, 20100 Turku
jouni.ju.kakkonen@luukku.com

Sukuyhdistyksen jäsenmaksut

Aikuisjäsen 25 eur/v, lapsi (alle 18 v.) 10 eur/v
Pankkitili Nordea FI5610403500363472